

Landschappelijk inpassingsplan

Loosbroeksestraat 12
Heesch

Bodem en water

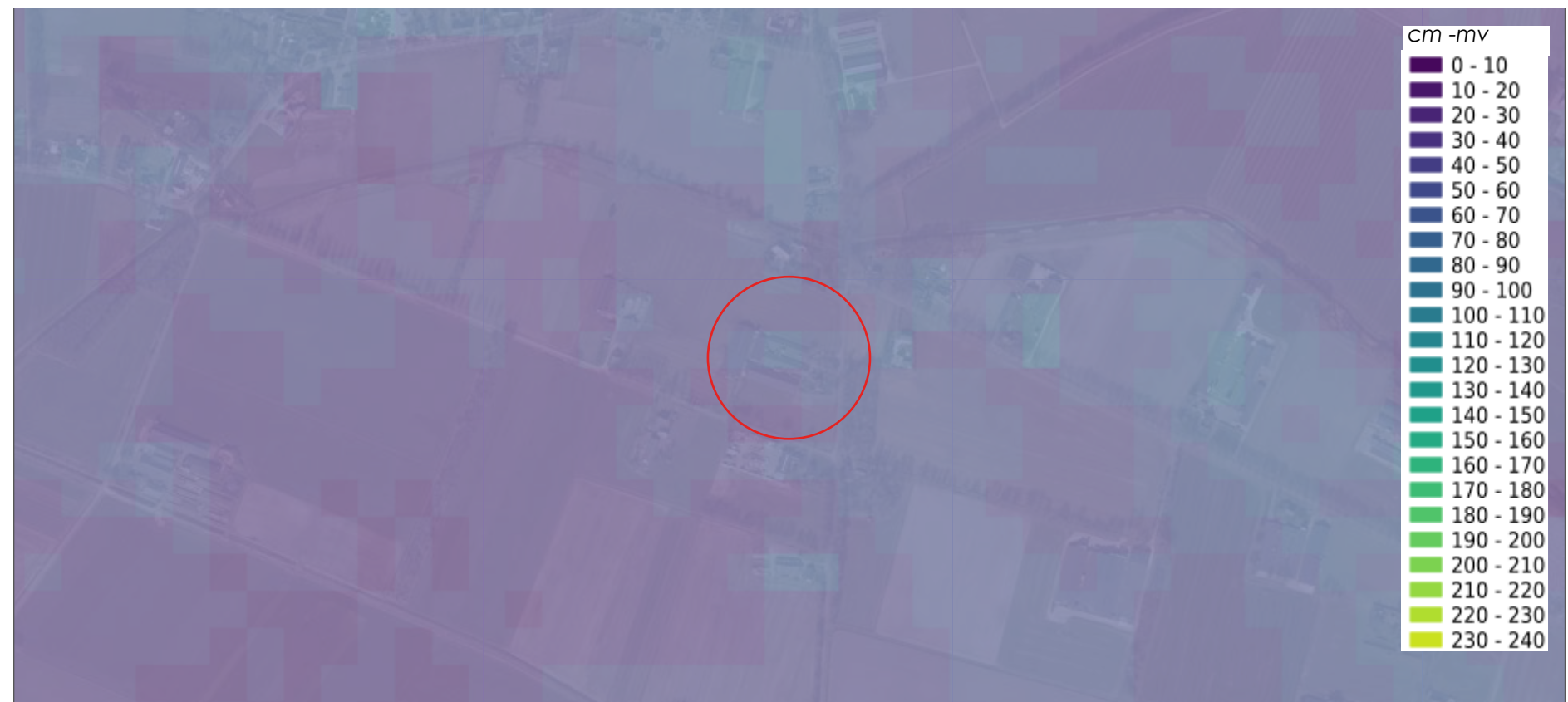
Uit de bodemkaart blijkt dat het plangebied aan de Loosbroeksestraat 12 in Heesch is gelegen in een overgangszone van verschillende zandgronden. Ter plaatse van het plangebied komen voornamelijk beekerdgronden voor, bestaande uit leemarm en zwak lemig fijn zand, terwijl in de directe omgeving ook veldpodzolgronden en gooreerdgronden aanwezig zijn. Deze bodemopbouw is kenmerkend voor de dekzandgebieden waar hogere, drogere podzolgronden geleidelijk overgaan in iets vochtiger beekdal- en laagtebodems. De aanwezigheid van deze variatie in bodemtypen wijst op een licht reliëfrijk landschap met afwisseling tussen hogere en lagere delen, wat historisch heeft bijgedragen aan een kleinschalige verkaveling en een landschap met agrarisch gebruik. Voor de landschappelijke inrichting betekent dit dat beplanting die passend is bij droge tot matig vochtige zandgronden, zoals houtsingels en erfbeplanting met streekeigen soorten, goed aansluit bij de natuurlijke bodem- en landschapscondities ter plaatse.

De Gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) is binnen het plangebied gelegen tussen de 40 en 61 cm onder maaiveld. Dit betekent dat het grondwater in natte perioden gemiddeld tot ongeveer een halve meter onder het maaiveld kan stijgen. De bodem is daarmee relatief vochtig, maar staat doorgaans niet langdurig aan het oppervlak onder water. Dit duidt op een matig natte standplaats waarbij in winter- en voorjaarsperioden tijdelijk hoge grondwaterstanden kunnen voorkomen, terwijl de bodem in drogere perioden voldoende kan ontwateren. Voor vegetatie betekent dit dat soorten die geschikt zijn voor matig vochtige tot vochtige zandgronden hier doorgaans goed kunnen groeien.

De combinatie van beekerdgronden, veldpodzolgronden en gooreerdgronden met een GHG van circa 40 tot 61 cm onder maaiveld wijst op een zandige bodem met een relatief hoge grondwaterstand. Dit betekent dat de bodem in natte perioden vrij vochtig kan zijn, terwijl deze in drogere perioden goed kan ontwateren. Veldpodzolgronden duiden doorgaans op hoger gelegen en iets drogere delen, terwijl beekerdgronden vaker voorkomen in lagere, iets vochtiger zones. Deze afwisseling wijst op een licht reliëfrijk dekzandlandschap met variatie tussen drogere en nattere plekken. Hierdoor is de locatie geschikt voor agrarisch gebruik en voor beplanting die goed gedijt op matig vochtige zandgronden.

Uitsnede kaart bodem (plangebied aangegeven met rode cirkel)

Uitsnede kaart water/GHG (plangebied aangegeven met rode cirkel)

Historie

In 1850 ligt het plangebied in een open agrarisch gebied ten zuiden van de buurtschap Munnekes-Vinkel. Ten westen van het plangebied bestaat de omgeving voornamelijk uit langgerekte percelen die haaks op de wegenstructuur zijn verkaveld, wat kenmerkend is voor het historische ontginningslandschap. In de directe omgeving is nog weinig bebouwing aanwezig en domineert agrarisch grondgebruik. Ten oosten van het plangebied ligt een nat of laaggelegen gebied dat op de kaart wordt aangeduid als 'Het Ven' en 't Grolde'. Dit gebied was in 1850 nog niet ontgonnen.

Op de kaart uit 1930 is de omgeving verder ontgonnen en als landbouwgebied in gebruik genomen. De verkavelingsstructuur is duidelijker zichtbaar. De langgerekte strokenverkaveling is nog steeds herkenbaar en vormt een belangrijk structurerend element in het landschap. De bebouwing langs de Loosbroeksestraat en in de nabijgelegen kern Munnekes-Vinkel is licht toegenomen. Het plangebied blijft echter onderdeel van het agrarische buitengebied met open percelen. De kleine bosjes en kavelgrensbeplantingen vallen op. De kavelgrensbeplantingen zijn op de kaart van 1930 goed te zien. Langs akkers werden bos- en houtsingels geplant voor gerief en stookhout. Ook dienden deze houtsingels (vaak stekelige of dichte struiken) als bescherming van vee en landbouwgrond.

Rond 1970 is het landschap verder ontwikkeld. De agrarische percelen zijn nog steeds grotendeels langgerekt, maar er is sprake van schaalvergroting en aanpassingen in de verkaveling. De bebouwing langs de Loosbroeksestraat is iets verder toegenomen. Het plangebied ligt nog steeds binnen een agrarische context met overwegend open landbouwgronden. De kavelgrensbeplantingen zijn verwijderd (mede door de uitvinding van prikkeldraad) waardoor er een meer open structuur is ontstaan.

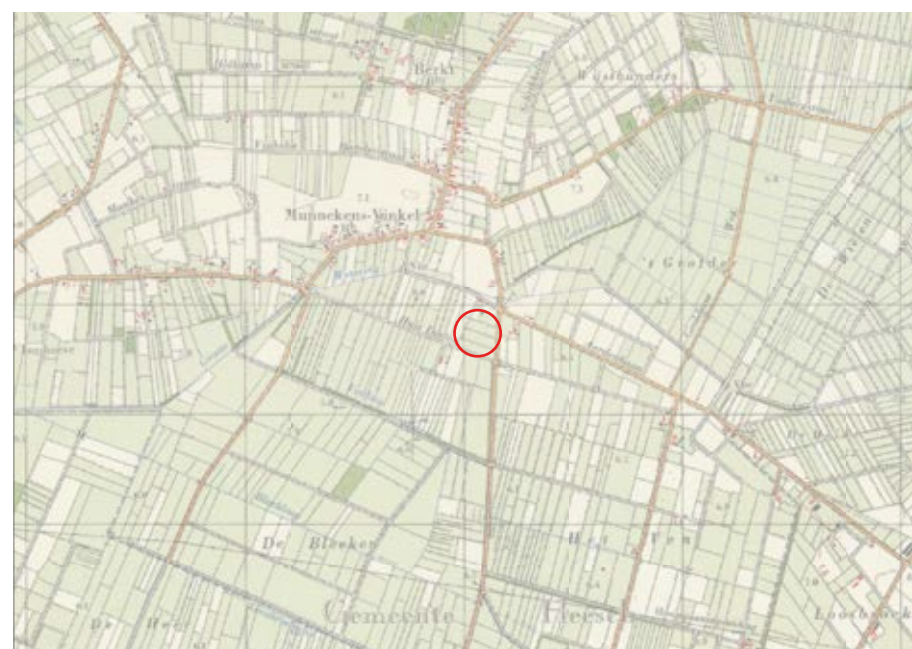
Op de recente kaart is te zien dat de agrarische functie van het gebied behouden is gebleven, maar dat het aantal agrarische erven en bedrijfsgebouwen in de omgeving is toegenomen. In laatste decennia domineren de agrarische bedrijfsgebouwen in de omgeving door schaalvergroting in de agrarische sector. De historische lijnen van de Loosbroeksestraat en de Groote Wetering

1850

1930

1970

2020

vormen nog steeds een belangrijke structuurdrager in het landschap. De oorspronkelijke verkavelingsrichting is grotendeels behouden, hoewel sommige percelen zijn samengevoegd of aangepast.

Bestaande situatie

In de directe omgeving zijn veelal agrarische bedrijven te vinden. Tegenover de Loosbroeksestraat is een bosje te vinden. Landschappelijke kenmerken van deze locatie en de omgeving zijn het relatief open en verkavelde landschap met grote lineaire percelen en linten met laan- en singelbeplanting. Langs de Loosbroeksestraat staan knotwilgen en langs de kant van de weg Huis Deelen staan zomereiken op gemeentegrond. Binnen het plangebied staan bomen langs de inrit aan de Huis Deelen. Langs de bestaande stallen staan hagen aan de zuidzijde. Rondom het woonhuis zijn solitaire bomen en knip- of scheerheggen te vinden.

Vogelvluchtfoto van de bestaande situatie

Satellietfoto van de bestaande situatie

Straatbeeld A. Bron: Google street view

Straatbeeld B. Bron: Google street view

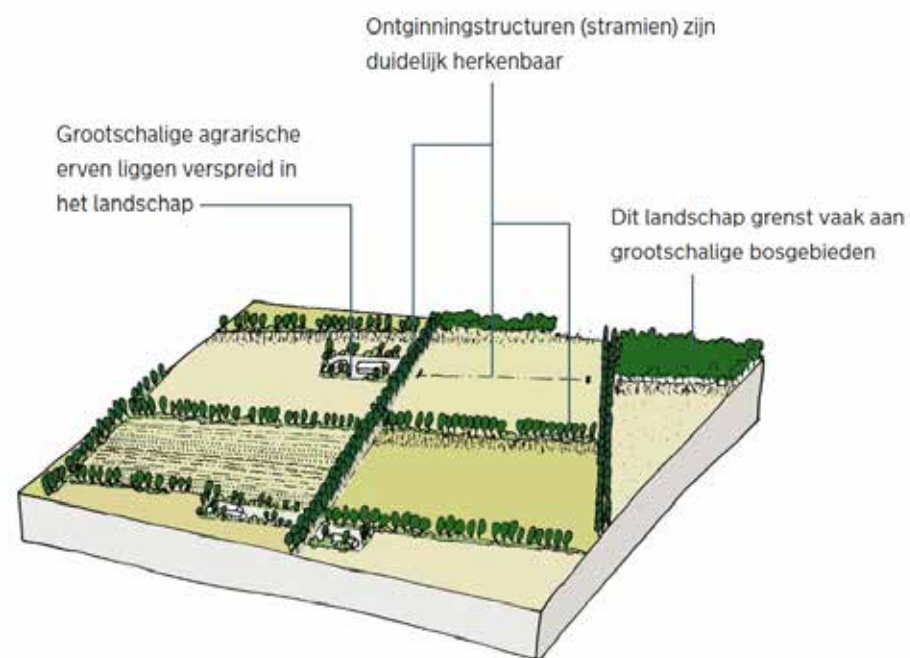
Straatbeeld C. Bron: Google street view

Handreiking kwaliteitsverbetering landschap

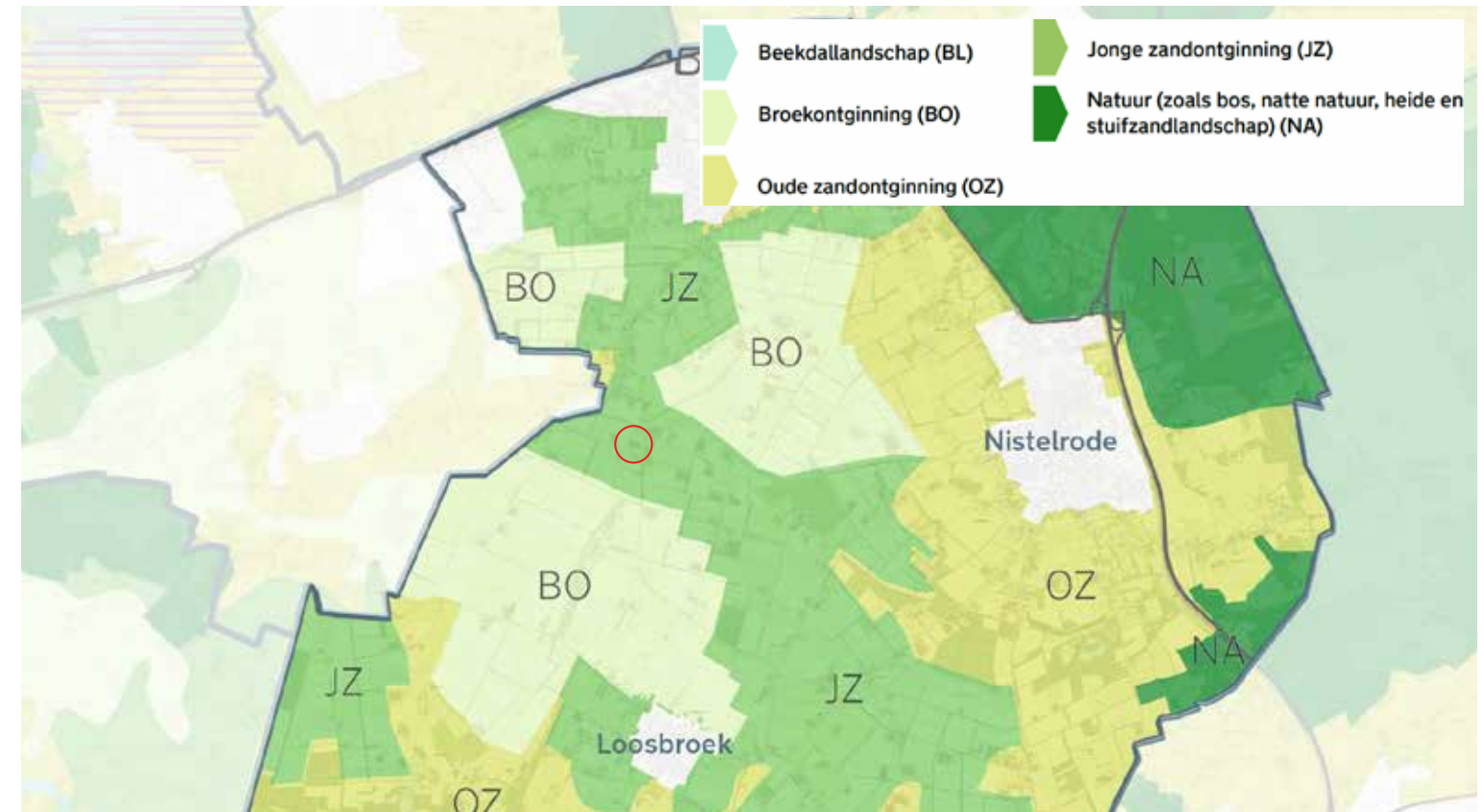
Het plangebied is gelegen binnen jonge zandontginningen. De droge gronden van het zandlandschap waren lang ongeschikt voor landbouw en bestonden uit woeste heidegronden. De heide is pas in de vorige eeuw op grote schaal ontgonnen tot landbouwgebied. Hierdoor is een grootschalig en relatief open landschap ontstaan. Kenmerken zijn de rationele opzet, rechte wegen met laanbeplanting die haaks op elkaar staan en de rechte sloten. Op sommige delen van de heide zijn grootschalige bossen aangeplant voor bosbouw.

De gemeente wenst het behouden en versterken van de karakteristieken van de jonge zandontginningen:

- Sluit aan bij de rationele verkaveling met percelen die ritmisch haaks op de weg liggen en zijn omzoomd door singels en houtwallen.
- Behoud en ontwikkel robuuste laanbeplanting.
- Ontwikkel zachte overgangen naar bospercelen met meer biodiversiteit (mantel- en zoomvegetatie).
- Zet in weidevogelgebied in op kruidenrijke randen en niet op opgaande beplantingen.
- In dit landschap is verdroging een belangrijk probleem. Zet in op waterberging en infiltratie op locatie (sponswerking).

Kenmerken van het jonge zandontginningslandschap

Uitsnede kaart landschapstypen Handreiking kwaliteitsverbetering landschap (plangebied aangegeven met rode cirkel)

Bomenrij of laanbeplanting
Met name eikenlanen

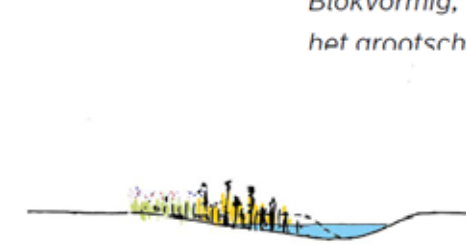
Houtwal of -singel

Bos (natuurlijk)
Blokvormig, formaat passend bij het grootschalige landschap

Struweelrand
Voor een natuurlijke overgang naar bestaand bos

Natuurvriendelijke oever
Oevers, sloten en achterwetering

Voorbeelden van landschapselementen voor de jonge zandontginningen

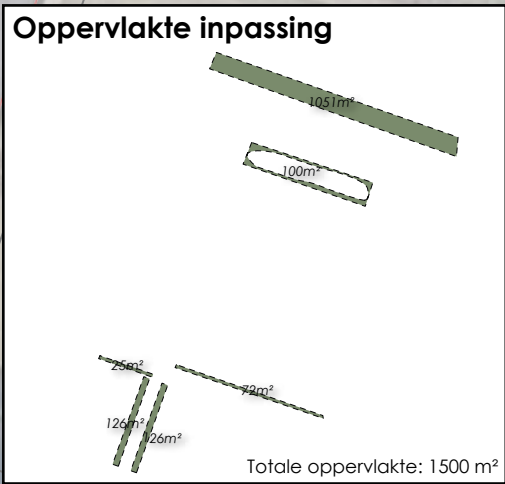
Natuur

Ten noorden van het plangebied ligt een aaneengesloten zone met natuurbeheertypen die samenhangen met de Groote Wetering, bestaande uit onder andere het type 'Beek en bron' (N03.01), geflankeerd door kruiden- en faunarijke grasland (N12.02). Daarnaast komen langs deze zone lijnvormige landschapselementen voor, zoals houtwallen en houtsingels (L01.02), die bijdragen aan de ecologische samenhang. In de omgeving zijn tevens vochtige bosgebieden met productiefunctie (N16.04) aanwezig, wat wijst op een gevarieerd en deels nat natuurgebied. Direct aangrenzend aan het plangebied is in het noorden dit vochtig bos aanwezig. De ligging nabij deze NNB-structuren betekent dat het plangebied zich in een landschappelijk en ecologisch waardevolle omgeving bevindt. Hierdoor vraagt de ontwikkeling op deze locatie om een zorgvuldige landschappelijke inpassing, waarbij aansluiting wordt gezocht bij de aanwezige groenstructuren en het behoud van de ecologische kwaliteit in de omgeving.

Uitsnede beheertypenkaart Natuur Netwerk Brabant (plangebied aangegeven met rode cirkel)

Plantsortiment	
Aan te leggen natuurlijke oever/kruidrijk grasland rondom wadi	m²
echte koekoeksbloem, grote en kleine lisdodde, gele lis, zwanenbloem, bosanemoon, kalmoes, zwanenbloemgewone brunel, gewone margriet, grote ratelaar, kamgras, karwijvarkenskervel, klavervreter, klein vogelpootje, knolvossenstaart, knooppkruid, moerasstruisgras, muizenoor, polei, spits havikskruid, waterkruid, witte munt, zwarte zegge en/of vergelijkbaar inheems	Ca. 100
Te planten bosrand (1051 m²)	
Kern: Bomen: Stamomtrek: 10-14 cm	m²
Zomereik, winterik, beuk, berk en/of vergelijkbaar inheems	Ca. 150 m²
Mantel: Kleine bomen en struvelen (hoogte ca. 100-200 cm)	
Esdoorn, zomereik, zwarte els, ruwe berk, gewone beuk, hollandse linde, hazelaar, gelderse roos, krent, veldesdoorn, rode/gele kornoelje en/of vergelijkbaar inheems	Ca. 250 m²
Zoom: Struvelen (30-150 cm), bloemen, kruiden en grassen	
Meidoorn, wilde listuster, hazelaar, grote brandnetel, fluitenkruid, wilde marjolein, gewoon struisgras, ruwe smele, bosgierstgras en/of vergelijkbaar inheems	Ca. 300 m²
Kruidrijk grasland: Gewoon reukgras, struikheide, smalle weegbree, veldzuring, hopklaver, gewone of moeras rolklaver, basterdklaver, bonte wikke, veldlathyrus, witte honingklaver, heggenwikke, gewone margriet, wilde chichorei, knooppkruid, duizendblad etc.	Ca. 350 m²
Te planten bomen	
Stamomtrek 10-12 cm, h.o.h. = minimaal 8 m	aantal
Berk, wilg, zomereik, zwarte els en/of vergelijkbaar inheems	4

Legenda	
	Bestaande bomen op gemeenteground
	Bestaande beplanting
	Te planten beplanting
	Bestaande bebouwing
	Beoogde bebouwing

Schaal: 1:1000 (A3)

Deze tekening bevat tevens informatie die geen betrekking heeft op de verplichte landschappelijke inpassing als gevolg van bijbehorende procedure, hieraan kunnen dan ook geen rechten worden ontleend.

Landschappelijke inpassing

In de beoogde situatie zullen de bestaande bomen en hagen gehandhaafd blijven en als zodanig worden vastgelegd dankzij dit landschappelijke inpassingsplan. Er worden nieuwe stallen gebouwd en er worden ondersteunende voorzieningen zoals een mestsilo opgericht. Aan de voorzijde worden enkele bomen geplant om het zicht op de nieuwe bebouwing te verzachten.

Door aan de noordzijde van het betreffende perceel een bosrand te realiseren met een opbouw van bomen, struwelen en een kruidenrijk grasland ontstaat een geleidelijke overgang van het open agrarische erf naar het meer gesloten bosgebiedje. Het zal uit 4 gedeeltes bestaan:

1. De kern van het bos is het binnenste deel waar de dichtheid van bomen het grootst is. Het wordt gekenmerkt door hoge bomen (grote, volwassen bomen die het bladerdak vormen en veel schaduw creëren), weinig ondergroei en een grote biodiversiteit dankzij de verschillende planten, dieren en schimmels.
2. Bosmantel: In de mantel vindt de overgang plaats van de dichtere bomen naar meer open terrein. De struwelen in dit gebied zijn aangepast aan de meer lichte omstandigheden in vergelijking met de boskern. Struwelen en lagere vegetatie gedijen goed in de bosmantel, en er komt een mix van schaduwen zonminnende planten voor. Dieren die van open terrein houden, kunnen hier ook vaak worden aangetroffen.
3. Boszoom: In de boszoom is nog meer zonlicht beschikbaar, wat resulteert in een ander ecosysteem dan in de diepere delen van het bos. Hier groeien lagere struwelen, bloemen, kruiden en grassen die goed gedijen in de lichtere omstandigheden.
4. Graslaag: Buiten de zoom bevindt zich vaak een graslaag, ook wel de buitenste rand van het bos genoemd, die overgaat in een akker of weide. Kenmerken van de graslaag zijn: Grassen en kruiden die goed gedijen in open, zonnige omstandigheden. Het is een overgangsgebied naar het open landschap. Ook de fauna is kenmerkend: Dieren zoals konijnen, egels, vogels, vlinders, kikkers, sprinkhanen, kevers etc. maken gebruik van deze zone.

Deze gelaagde opbouw: Van kruidlaag via zoomvegetatie naar mantel en opgaand bos zorgt ervoor dat harde randen worden vermeden en het bosje landschappelijk beter wordt ingepast in zijn omgeving. Hierdoor wordt de bestaande groenstructuur visueel versterkt en ontstaat een samenhangend geheel tussen het betreffende perceel en omliggende natuur (NNB).

Ecologisch gezien is deze inrichting zeer wenselijk, omdat bosranden met een mantel- en zoomvegetatie behoren tot de meest soortenrijke structuren in het landschap. De variatie in structuur en microklimaat biedt leefgebied, voedsel en beschutting voor diverse soortgroepen, zoals insecten, vogels en kleine zoogdieren. Daarnaast fungeert de bosrand als ecologische stapsteen tussen de NNB gebieden langs de watergang, waardoor soorten zich makkelijker kunnen verplaatsen tussen natuurgebieden. Het kruidenrijk grasland draagt bij aan de biodiversiteit door het aanbieden van nectar en zaden, terwijl de struweellaag zorgt voor nestgelegenheid en dekking.

Het bosje sluit goed aan bij de historische bosjes en erfbeplanting die kenmerkend waren voor de omgeving. De inrichting sluit tevens goed aan bij de 'handreiking kwaliteitsverbetering landschap' van de gemeente Bernheze. Door het realiseren van een mantel- en zoomvegetatie wordt invulling gegeven aan het principe van zachte overgangen naar bospercelen, wat expliciet wordt gestimuleerd om de biodiversiteit te vergroten. Tegelijkertijd wordt met het toepassen van kruidenrijke randen aangesloten bij de wens om in open agrarische gebieden de biodiversiteit te versterken zonder overal opgaande beplanting toe te voegen, waardoor ook rekening wordt gehouden met de openheid van het landschap.

Ten slotte wordt een wadi aangelegd van kruidenrijk grasland. Bij deze retentievoorziening worden natuurvriendelijke oevers aangelegd. Natuurvriendelijke oevers bieden een geschikt leefgebied voor diverse plant- en diersoorten. Ze ondersteunen een grote variëteit aan flora en fauna: Vogels, insecten en waterplanten. De wortels van oeverplanten helpen bij het stabiliseren van de bodem, waardoor erosie wordt verminderd en sedimenten minder snel in het water terechtkomen. Deze inpassing sluit goed aan op de wensen van de gemeente omdat de aanleg van de wadi met bijbehorende beplanting bijdraagt aan waterberging en infiltratie, waarmee wordt ingespeeld op het tegengaan van verdroging en het versterken van de sponswerking van het gebied. Hiermee vormt het plan zowel landschappelijk als ecologisch een passende en beleidsmatig onderbouwde versterking van de locatie.

Deze nieuwe groenstructuren in het landschap versterken het eigen karakter van het gebied en zorgen voor een versterking van de landschapswaarden en zorgen voor een kwaliteitsverbetering van het landschap. Door deze landschapsversterkende maatregelen wordt de ruimtelijke vormgeving van de gebouwen verzacht en gedeeltelijk aan het zicht onttrokken.

